



**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Роскар“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 17 Закону України „Про іпотеку“

Київ
9 вересня 2025 року
№ 128-3(I)/2025

Справа № 3-143/2025(279/25)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Петришина Олександра Віталійовича – головуєчого, доповідача,
Кичуна Віктора Івановича,
Олійник Алли Сергіївни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Роскар“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 17 Закону України „Про іпотеку“ від 5 червня 2003 року № 898–IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 38, ст. 313) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Петришина О.В., Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернулося Товариство з обмеженою відповідальністю „Роскар“ (далі – Товариство) із клопотанням перевірити на відповідність статтям 8, 41, 55, 129 Конституції України (конституційність)

статтю 17 Закону України „Про іпотеку“ від 5 червня 2003 року № 898–IV зі змінами (далі – Закон).

Статтею 17 Закону унормовано підстави припинення іпотеки, а саме „іпотека припиняється у разі:

припинення основного зобов’язання або закінчення строку дії іпотечного договору;

реалізації предмета іпотеки відповідно до цього Закону;

набуття іпотекодержателем права власності (спеціального майнового права) на предмет іпотеки; визнання іпотечного договору недійсним;

знищення (втрати) переданої в іпотеку будівлі (споруди), якщо іпотекодавець не відновив її. Якщо предметом іпотечного договору є земельна ділянка і розташована на ній будівля (споруда), в разі знищення (втрати) будівлі (споруди) іпотека земельної ділянки не припиняється;

з інших підстав, передбачених цим Законом.

Наступні іпотеки припиняються внаслідок звернення стягнення за попередньою іпотекою.

Відомості про припинення іпотеки підлягають державній реєстрації у встановленому законодавством порядку“.

Під час розгляду Конституційним Судом України цієї справи до статті 17 Закону було внесено зміни Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання земельних ділянок для розбудови цифрової інфраструктури“ від 25 березня 2025 року № 4321–IX, які не впливають на суть оспорюваного припису Закону в аспекті питань, порушених у конституційній скарзі.

Товариство у конституційній скарзі зазначає, що положення статті 17 Закону „є неконституційними не через те, що вони містять, а через те, чого вони не містять. Відсутність у вичерпному переліку підстав для припинення іпотеки такої підстави, як вплив позовної давності за основною вимогою, створює правову ситуацію, що порушує низку фундаментальних конституційних прав та принципів“.

На підтвердження своєї позиції суб'єкт права на конституційну скаргу посиляється на Конституцію України, практику Європейського суду з прав людини та на судові рішення у своїй справі.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги випливає, що Товариство вважає статтю 17 Закону такою, що не відповідає Конституції України (неконституційною), через відсутність у ній додаткових підстав для припинення іпотеки, які не охоплені вичерпним переліком, визначеним законодавцем.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що неналежне законодавче врегулювання або його відсутність не можуть бути підставами для відкриття конституційного провадження у справі.

Отже, порушене в конституційній скарзі питання не належить до повноважень Конституційного Суду України, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Роскар“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 17 Закону України „Про іпотеку“ від 5 червня 2003 року № 898–IV зі змінами на підставі пункту 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

2. Ухвала є остаточною.



**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**